

ॐ

संस्कृतभारती उत्तरतमिल्नाडु

पत्राचारद्वारासंस्कृतम्

परीक्षा - परिचयः

कालावधिः - होरात्रयम्

अङ्काः 100

कटकमासः - शोभकृत्संवत्सरः ५१२५

जूलै- 2023

॥ कार्याणां कर्मणा पारं यो गच्छति स बुद्धिमान् ॥

NAME**:

**The name written in the answer sheet will be used while preparing Certificates

2. REGISTRATION #:

3. MOBILE #:

4. AREA OF RESIDENCE:

(Location furnished at the time of course registration)

5. EXAM CENTRE:

(Location where you are writing the exam)

6. COURSE:

[Pravesha / Parichaya / Shiksha / Kovida / Bhasha Sopanam (GSK 2) / Gita Sopanam
(GSK3) / Gita Pravesha (GSK4-Sem 1) / Gita-Pravesha (GSK 4 - Sem 2)]

प्रथमः भागः

(उत्तराणि अत्र एव लिखत)

अ.आवरणे दत्तस्य विशेषण-पदस्य उचितं रूपं लिखत। (5)

१. वर्गे चतुरा: छात्राः सन्ति। (चतुर)

२. सर्वेभ्यः जनेभ्यः स्वस्तिः भवतु । (सर्व)

३. माता सुन्दरैः पुष्टैः अर्चनां करोति। (सुन्दर)

४. धनिकः विशाले गृहे वसति। (विशाल)

५. उन्तात् वृक्षात् फलानि पतन्ति । (उन्नत)

आ.उचित सङ्घावाचकं / पूरणप्रत्ययान्तं रूपं लिखत। (4)

१. परिच्यस्य द्वितीये पाठे वर्णनां नामानि सन्ति । (२)

२. पञ्च पेटिकाः सः आनीतवान् । (५)

३. शिवः तृतीयेन नेत्रेण मन्मथं दग्धवान्। (३)

४. विष्णुः सप्तमे अवतारे रावणं मारितवान्। (७)

इ. रिक्तस्थानानि उचितपदैः पूरयत । (4)

१. शिशुना रुदितः । (रुद् + ित्)

२. भगवद्गीता सर्वैः पठितव्या । (पठ्, तव्यत)

३. मात्रा पूजा क्रियते । (कृ - कर्मणि-लट्)

४. भक्तः देवान् वन्देत । (वन्द्, कर्तरि विधिलिङ्)

ई. चित्/चन-प्रयोगस्य उचितं रूपम् आवरणात् चित्वा लिखत। (4)

(केषुचन्, कथश्चित्, काश्चित्, केभ्यश्चित्, कासाश्चन्, काभ्याश्चित्, कैश्चित्, कश्चित्)

१. बालकः कञ्चन वृक्षम् आरूढवान् ।

२. पाठशालायां काभ्यञ्चन बालिकाभ्यां नर्तनं क्रियते ।

३. केभ्यञ्चन रुणेभ्यः वैद्यः धनं स्वीकरोति ।

४. कैश्चन पण्डितैः सत्कार्याणि कृतानि ।

५. महिला काञ्चन सुवर्णमालां धृतवती ।

६. ज्वर-पीडिता छात्रा कथञ्चन परीक्षां लिखितवती ।

७. केषुचन गृहेषु गायकाः उच्चैः गीतं गायन्ति ।

८. कासाञ्चन गोपिकानां वस्त्राणि श्रीकृष्णः अपहृतवान् ।

उ. यथानिर्देशं वाक्यानां प्रयोग-परिवर्तनं कुरुत। (पञ्चानाम्) (5)

(उदा-बालकः पाठं लिखति। → कर्मणि-लट् → बालकेन पाठः लिख्यते।)

१. देवासुराः समुद्रमथनं कृतवन्तः। (क्त-प्रत्ययः)

देवासुरैः समुद्रमथनं कृतम् ।

२. शिशुपालः कृष्णम् अनिन्दत् । (कर्मणि-लड़्)

शिशुपालेन कृष्णः अनिन्दत् ।

---

३. कविवरः कालिदासः रघुवंशम् अलिखत् । (कवतु)

लिखितवान्

---

४. शिशुः क्षीरं पिबतु । (कर्मणि-लोट्)

शिशुना क्षीरं पीयताम् ।

---

५. पिता श्लोकं कथयति । (कर्तरि- लोट्)

कथयतु

---

६. छात्राः संस्कृतम् ऐच्छन् । (इष्)(कर्तरि- लड़्)

---

७. अश्वाः वेगेन धावन्ति । (भावे-लट्)

अश्वैः वेगेन धाव्यते ।

ऊ. उचित-पदं चित्वा रिक्तस्थानानि पूरयत । (5)

१. वानरैः सेतुबन्धनसमये साहाय्यं _____ । (कर्तुम्, कृतवन्तः, कृतम्)

२. चित्रकारः चित्राणि सम्यक् _____ । (रचितवान्, रचितवती, रचित्वा)

३. बालकाः सर्वदा _____ इच्छन्ति । (प्रधाव्य, धावितम्, धावितुम्)

४. सेविकया पात्राणि _____ । (क्षालितवती, क्षाल्यन्ते, क्षालयति)

५. माता श्वः विशेषभोजनं _____ । (पचति, पच्यते, पक्ष्यति)

ऋ. विभक्तिरूपाणि लिखत। (4)

१. दक्षारान्तः पुंलिङ्गः 'तद्' शब्दः पञ्चमी विभक्तिः ।

तस्मात् _____ तात्पायाम् _____ Text _____

२. ऋकारान्तः पुंलिङ्गः 'पितृ' शब्दः षष्ठी विभक्तिः ।

पितुः _____ पित्रोः _____ पितृणाम् _____

३. मकारान्तः स्त्रीलिङ्गः 'किम्' शब्दः चतुर्थी विभक्तिः ।

कस्यै _____ काभ्याम् _____ काभ्यः _____

४. उकारान्तः स्त्रीलिङ्गः 'धेनु' शब्दः द्वितीया विभक्तिः ।

धेनुः _____ धेनूः _____ धेनूः _____

ऋ. सन्धिं कृत्वा सन्धि-नाम चित्वा लिखत। (10)

(यण्, गुणः, पूर्वरूपम्, सवर्णदीर्घः, वृद्धिः, यान्तावान्तादेशः)

उदा :- विद्या + आलयः = विद्यालयः, सवर्णदीर्घः

१. एक + एकम् = एकैकम् _____ वृद्धिः _____

२. मातृ + अर्चनम्	=	मात्रार्चनम्	यण्
३. विष्णो + ए	=	विष्णवे	यान्तवान्तः
४. को + अपि	=	कोऽपि	पूर्वरूपः
५. मया + उक्तम्	=	मयोक्तम्	गुणः

लृ. सन्धिच्छेदं कुरुत । (5)

१.	करिष्यामीति	=	करिष्यामि	इति
२.	ममौषधम्	=	मम	ओषधम्
३.	नायकः	=	नै	अकः
४.	मृगेन्द्रः	=	मृग	इन्द्रः
५.	इत्यपि	=	इति	अपि

ए. अधो दत्तानि पदानि उपयुज्य वाक्यानि रचयत । (पञ्च) (5)

पठेयुः, अमिल्यत, दीर्घया, कस्मैचन, श्रूयताम्, आनेतव्यम्, कोमला

१. सर्वे पाठं पठेयुः ।

२. तेन ह्यः तस्य मित्रम् अमिल्यत ।

४. भवान् दीर्घया लेखन्या गृहमाठं लिखतु ।

भक्तैः गीतं श्रूयताम् ।

सीता कोमला महिला अस्ति ।

मया पुस्तकम् आनेतव्यम् ।

५. अध्यापिका कस्मैचन बालिकाये पुस्तकं दत्तवति ।

ऐ मेलयित्वा समीचीनम् उत्तरं लिखत । (2)

मालाभिः	षष्ठी विभक्तिः, एकवचनम्, स्त्रीलिङ्गः
एकस्याः	तृतीया विभक्तिः, द्विवचनम्, पुंलिङ्गः
हरिभ्याम्	षष्ठी विभक्तिः, बहुवचनम्, स्त्रीलिङ्गः
तिसृणाम्	तृतीया विभक्तिः, बहुवचनम्, स्त्रीलिङ्गः

मालाभिः _____

एकस्याः _____

हरिभ्याम् _____

तिसृणाम् _____

ओ. यथानिर्देशं रूपं परिवर्त्य लिखत । (7)

१. पठति – पठित्वा	नयति -	नीत्वा
२. त्यजति – त्यक्तव्यम्	मिलति -	मेलितव्यम्
३. प्रणमति – प्रणम्य	उपविशति -	उपवेश्य
४. वदामः – वदिष्यामः	वर्धामहे -	वर्धिष्यामहे

५.	क्रीडामि – क्रीडेयम्	तिष्ठामि -	<u>तिष्ठेयम्</u>
६.	त्यजति - त्यक्तुम्	हसति -	<u>हसितुम्</u>
७.	स्मरति – स्मृतवान्	चलति -	<u>चलितवान्</u>

औ. उचितपदानि चित्वा सुभाषितं पूर्यत। (एकम्) (2)

(आरभन्तेऽल्पमेवाज्ञाः, दासी, सर्वलोकस्य, कृतधियः, निराकुलाः, दासायते, व्यग्रा, आशायाः)

१. आशाया ये दासास्ते दासाः सर्वलोकस्य ।
 आशा येषां दासी तेषां दासायते लोकः ॥
२. आरभन्तेऽल्पमेवाज्ञाः कामं व्यग्रा भवन्ति ते ।
 महारम्भाः कृतधियः तिष्ठन्ति च निराकुलाः ॥

द्वितीयःभागः

(उत्तराणि उत्तरपत्रे लिखत)

अ. ससन्दर्भं तमिल्/आञ्जलि/संस्कृत-भाषया वा व्याख्यात। (द्वे) (6)

१. “तत्र त्वं देवेन्द्रं सेवितवान् ।”
२. “आचार्याय कोटिशः धेनुदानं कुरु ।”
३. “यदि आग्रहः शस्त्रं गृह्णताम् ।”
४. “पुत्रशोकात् तवापि मरणं भविष्यति ।”

आ. सूक्तेः अर्थं तमिल्/आञ्जलि/संस्कृत-भाषया वा लिखत।(द्वयोः) (4)

१. "नियतो यत्र धर्मो वै तमशङ्कः समाचर ।"
२. "अल्पाक्षररमणीयं यः कथयति निश्चितं स खलु वाग्गमी।"
३. " तस्य तदेव मधुरं यस्य मनो यत्र संलग्नम् ।"

इ. श्लोकस्य अन्वयं भावार्थं च तमिल्/आञ्जलि/संस्कृत-भाषया वा लिखत । (एकस्य) (5)

१. तस्याभिषेकसम्भारान् दृष्ट्वा भार्याथ कैकर्यी ।
पूर्वं दत्तवरा देवी वरमेनमयाचत ॥
विवासनं च रामस्य भरतस्याभिषेचनम् ।

२. स काममनवाप्यैव रामपादावुपस्पृशन् ।
नन्दिग्रामेऽकरोद्राज्यं रामागमनकाङ्क्ष्या ॥

ई. समस्यायाः समाधानं किमिति लिखत । (एकस्याः) (3)

- १) शतचन्द्रं नभस्तलम् - आकाशे शतं चन्द्राः भवन्ति किम् ?
- २) वर्षस्यैकं दिनं गौरी पतिवक्त्रं न पश्यति ।

तृतीयभागः (संस्कृतेन उत्तराणि लिखत ।)

अ. संस्कृतेन अनुवादं कुरुत । (5)

१. Shall we go to Samskrit class the day after tomorrow.
ना गेणा मरुन्नां सम्बलंकृत वकुप्पुकंकु
चेलंवेवामा. वयं परश्वः संस्कृत-वर्गं गमिष्यामः वा/किम्?
२. Let the students do their homework. छात्राः गृहपाठं कुर्युः / कुर्वन्तु ।
माण्डलवर्कणां वीट्टुप्पाटमं चेय्यट्टुमं.
३. Someone is singing.
या रो छरुवनं पाटुकिऱाणं. कश्चन गायति ।
४. I wrote the Exam well. अहं परीक्षां सम्यक् लिखितवती ।
ना नं परीक्षाय नन्नराक एमुक्तिनेण.
५. Did you see my book? मम पुस्तकं दृष्टवान् वा?
नींकणां एनं पुस्तकं त्तेतपं पारंत्तीर्कणाा?

आ. गद्यांशं पठित्वा संस्कृतेन उत्तराणि लिखत । (5)

होलिकापर्वः समग्रे देशे सोत्साहम् आचर्यते । तस्य विषये अस्ति काचित् कथा ।
हिरण्यकशिपुः विष्णुद्वेषी । “मम शासनकाले केनापि भगवन्नाम न जपनीयम्” इति तस्य
आज्ञा आसीत् । किन्तु तस्य पुत्रः प्रह्लादः एव विष्णोः महाभक्तः आसीत् । हिरण्यकशिपुः २

पुत्रस्य एतत् आचरणं न असहत | बहुधा बोधनानन्तरमपि प्रयोजनं न आसीत् इति कारणेन
पुत्रः मारणीयः इति सः चिन्तितवान् ।

^९ होलिका हिरण्यकशिपोः भगिनी । सा देवस्य वरप्रभावेण, एकाकिनी अग्नौ प्रविशति
चेत्, अग्निना दग्धा न भवति । तत् विस्मृत्य, हिरण्यकशिपोः निर्देशेन सा प्रह्लादम् अङ्गे
उपावेश्य अग्नौ उपविष्टवती । अतः प्रज्वलितेन अग्निना सा दग्धा अभवत् । विष्णोः
अनुग्रहस्य कारणतः प्रह्लादः कामपि पीडाम् अप्राप्य अग्नितः बहिः आगतवान् ।

अयमेव प्रसङ्गः होलिकापर्वरूपेण आचर्यते । वर्णलेपनादिना जनाः संतोषेण पर्वणि
भागं गृह्णन्ति ।

1. होलिका कस्य भगिनी आसीत्?
2. हिरण्यकशिपोः आज्ञा का आसीत्?
3. “सा” देवस्य वरप्रभावेण अग्निना दग्धा न भवति ।” अस्मिन् वाक्ये रेखांकित-सर्वनाम-
पदस्थाने संज्ञापदं किम्? **होलिका**
4. “प्रज्वलितेन अग्निना” इत्यनयोः पदयोः विशेष्यपदं किम्?
5. गद्यांशतः ल्यबन्तपदद्वयं चित्वा लिखत ।(ल्यप)

इ. एकं शीर्षकम् अधिकृत्य पञ्चवाक्यानि लिखत । (5)

1. रामदासः आज्ञनेयः
2. मातृ देवो भव

ई. पञ्चवाक्यैः संस्कृतेन चित्रवर्णनं कुरुत । (5)

वदतु संस्कृतम् ।

जयतु भारतम् ।